

Czym jest prywatyzacja?

Najbardziej zwięzłą i czytelną definicję zawiera „Słownik języka polskiego”, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2008; „Prywatyzacja - przekazanie majątku państwowego w ręce prywatnych osób”.

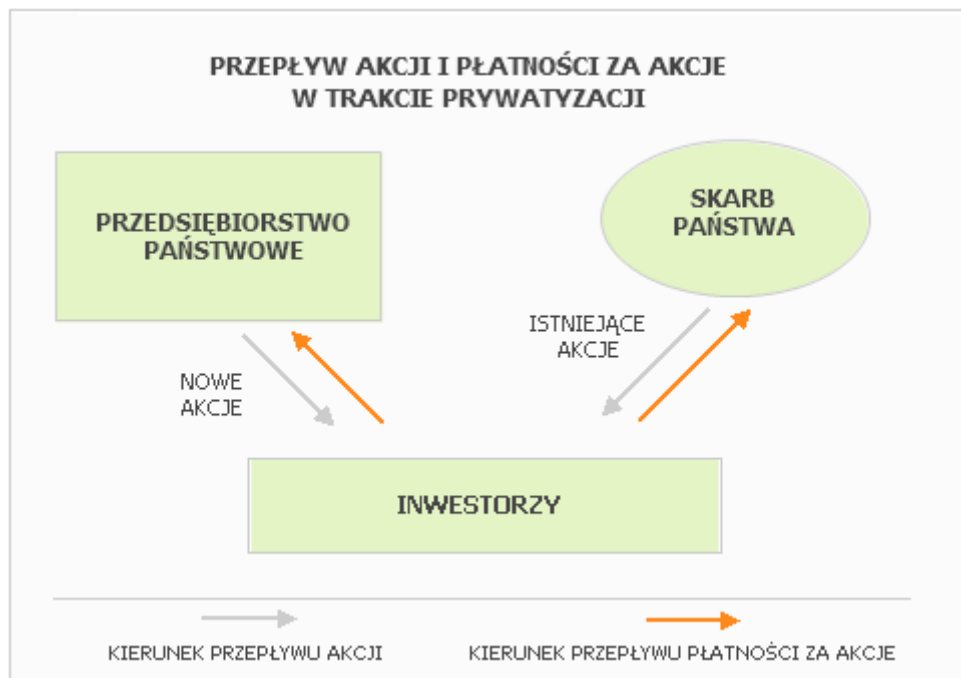
Po co państwo prywatyzuje firmy?

Jak wiadomo, najbardziej efektywnie zarządzane są firmy posiadające prywatnych właścicieli. Z tego punktu widzenia – prywatyzacja ma zapewnić **lepsze zarządzanie majątkiem firmy i umożliwić szybszy rozwój**, w interesie jej udziałowców. Udziałowcem jest każdy kto posiada akcje danej firmy. Przed prywatyzacją – jedynym akcjonariuszem jest najczęściej Skarb Państwa. W trakcie prywatyzacji wśród właścicieli pojawiają się również - firmy i osoby fizyczne, którym Skarb Państwa sprzedaje posiadane przez siebie akcje.

Jak trafnie zdiagnozował jeden z najbardziej znanych teoretyków ekonomii, Milton Friedman: *„Nikt nie dysponuje cudzymi pieniędzmi tak rozważnie, jak dysponuje swoimi własnymi. Nikt nie wykorzystuje cudzych zasobów tak, jak wykorzystuje swoje własne. A więc, jeżeli chcemy skuteczności i efektywności, jeżeli chcemy, aby wiedza była właściwie wykorzystywana, musi się to odbywać na zasadach poszanowania własności prywatnej.”*

Dlaczego przedsiębiorstwa państwowe i Skarb Państwa sprzedają akcje?

Jeśli **przedsiębiorstwo** sprzedaje całkowicie nowe akcje - **środki trafiają do firmy** i są wykorzystywane najczęściej na **rozwój firmy lub w innych celach**, opisanych w prospekcie emisyjnym (restrukturyzacja zadłużenia, przejęcia itp.). Jeśli **Skarb Państwa** dokonuje sprzedaży – sprzedaje już istniejące akcje, które stanowią jego własność. Środki ze sprzedaży **zasilają w takim przypadku budżet państwa** (a nie konto firmy) i są wykorzystywane **na pokrycie wydatków państwa**. Od kogo i do kogo trafiają akcje i płatność za nie - przedstawia poniższy schemat.

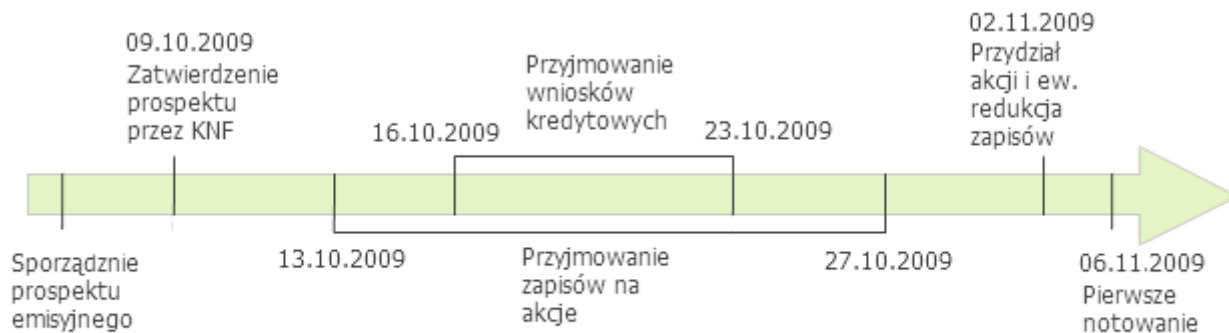

W jaki sposób można nabyć akcje prywatyzowanych przedsiębiorstw?

Prywatyzacja może odbywać się na wiele sposobów. Jednym z nich jest **wprowadzenie spółki na giełdę i sprzedaż akcji** inwestorom giełdowym – indywidualnym i instytucjonalnym. Podstawą takiej transakcji jest prospekt emisyjny i zgoda wydana przez Komisję Nadzoru Finansowego. Inwestorzy mogą na określonych w prospekcie emisyjnym zasadach składać **zapisy w domach maklerskich**, które pełnią rolę pośredników. W takim przypadku - należy udać się do jednego z punktów obsługi klientów domu maklerskiego przyjmującego zapisy. **Lista takich punktów** jest zawsze dostępna **w prospekcie emisyjnym**. Aby dokonać zapisu - należy oczywiście posiadać odpowiednie środki na zakup akcji.

W zależności od „technicznego” sposobu rozliczenia transakcji, konieczne może być **otwarcie rachunku maklerskiego** w obsługującym nas domu maklerskim. Na rachunek taki wpłacimy środki, złożymy dyspozycję zakupu – a po przydziale - trafią tam zakupione przez nas akcje i zostanie dokonany ewentualny zwrot środków pieniężnych. Gdy już otrzymamy akcje - od nas tylko zależy, co z nimi zrobimy. Możemy je od razu sprzedać na giełdzie lub trzymać dłużej. Rachunek maklerski, który otworzymy w związku z zakupem akcji, będzie nam służył także do kupna i sprzedaży innych instrumentów notowanych na giełdzie – akcji, obligacji czy certyfikatów. Możemy otworzyć IKE i oszczędzać na nim do emerytury.

Przykładowy przebieg procesu prywatyzacji

Ile to kosztuje?

Koszty dokonania zapisu to najczęściej **koszty otwarcia i prowadzenie rachunku** maklerskiego (jeśli dom maklerski pobiera takie opłaty), jak również ewentualna **prowizja maklerska** od zakupu. Przed każdą Prywatyzacją domy maklerskie przygotowują specjalne warunki, więc ewentualne koszty można poznać dopiero przed rozpoczęciem zapisów na akcje – wówczas możemy porównać oferty i wybrać najkorzystniejszą. **Nie zostawiamy jednak tego wszystkiego na „ostatnią chwilę”**. Dlaczego? Atrakcyjne oferty powodują, iż pod koniec trwania zapisów mogą pojawić się kolejki, których możemy uniknąć, załatwiając wszystkie formalności odpowiednio wcześniej. Warto sprawdzić, czy dom maklerski umożliwia złożenie zapisu przez telefon lub internet.

Dla ofert na rynku pierwotnym istnieje dość często możliwość skorzystania z **kredytu na zakup akcji**. Oferty tego rodzaju pojawiają się, gdy oczekiwany jest duży popyt na akcje i zainteresowani kupią dużo mniej akcji niż chcieliby nabyć. Zastosowanie kredytu umożliwi nam skorzystanie z **dźwigni finansowej** i w rezultacie – kupimy więcej akcji niż korzystając wyłącznie ze środków własnych. Kredyt jednak kosztuje, a koszt zależy od prowizji, odsetek oraz stopy redukcji zapisów. Oznacza to, iż akcje muszą wejść na giełdę po dużo wyższych cenach, aby koszt kredytu nam się zwrócił. Zanim skorzystamy z kredytu na zakup akcji - dobrze jest dokonać symulacji rentowności takiej operacji.

Na co zwracać uwagę, zanim dokonamy zapisu na akcje?

Kupując akcje od Skarbu Państwa, liczymy, iż zarobimy uczestnicząc w tym procesie. Zarobimy wówczas, gdy uda nam się sprzedać akcje drożej, niż je kupiliśmy podczas oferty. Od czego może zależeć **potencjał wzrostu** posiadanych przez nas akcji? Atrakcyjność konkretnej emisji zależy od szeregu indywidualnych czynników, w szczególności od **ceny sprzedaży** i tego, jak cena ta kształtuje się względem **analiz i wycen** dokonywanych przez domy maklerskie, z którymi możemy się zapoznać przed podjęciem decyzji.

Ważne jest również to, jakie perspektywy rozwoju posiada przed sobą sama firma i branża, którą reprezentuje. Sprawdźmy w prospekcie emisyjnym, **do kogo jest kierowana oferta** – duża pula akcji

przeznaczona dla inwestorów instytucjonalnych, to większa gwarancja stabilności notowań po debiucie giełdowym. No i najważniejsze - nie bez znaczenia są **perspektywy ogólnej koniunktury giełdowej**, w trakcie hossy – ceny akcji łatwiej pną się w górę niż w okresie stagnacji lub bessy.

Co trzeba zrobić?

1. Uzyskać informacje na temat emisji

Informacje na temat emisji dostępne są na stronie internetowej biura [[Rynek pierwotny](#)] oraz w komunikatach PAP [[Komunikaty](#)].

2. Ocenić opłacalność inwestycji

Podjęwając decyzje inwestycyjne warto zwrócić uwagę na analizy [[Analizy](#)] i raporty [[Rynek pierwotny](#)] naszych specjalistów.

3. Sprawdzić koszty

Koszty dokonania zapisu to najczęściej koszty otwarcia i prowadzenie rachunku maklerskiego (jeśli dom maklerski pobiera takie opłaty), jak również ewentualna prowizja maklerska od zakupu czy koszt kredytu. Informacje na temat prowizji i opłat związanych z zakupem akcji w ofercie publicznej można znaleźć na stronie internetowej poświęconej emisji.

4. Otworzyć rachunek

Otwarcie i prowadzenie rachunku w DM BOŚ jest **bezpłatne**. Umowy można podpisać korespondencyjnie lub osobiście w centrali oraz w jednym z oddziałów DM BOŚ. [[Otwórz konto](#)]

5. Złożyć wniosek o kredyt (opcjonalnie)

Dla ofert na rynku pierwotnym istnieje dość często możliwość skorzystania z kredytu na zakup akcji. Szczegóły oferty dostępne są na stronie poświęconej emisji [[Rynek pierwotny](#)].

6. Złożyć zapis

W celu dokonania zapisu należy:

1. Otworzyć rachunek inwestycyjny.
2. Wpłacić gotówkę w kasie DM lub dokonać przelewu na zdefiniowany rachunek bankowy.

3. Złożyć zapis osobiście lub przez internet.

Formularz zapisu znajduje się ,po zalogowaniu do rachunku inwestycyjnego, w opcji [Dyspozycje->Subskrypcje].

7. Zagospodarować środki w przypadku nadsubskrypcji

W przypadku redukcji zapisów dostajemy mniej akcji niż chcieliśmy. Nadpłacone środki zwracane są na konto inwestora. Środki te można wykorzystać m.in. na spłatę kredytu zaciągniętego na zakup akcji.

8. Sprawdzić termin pierwszego notowania

Harmonogram emisji dostępny jest w części serwisu poświęconej emisjom [[Rynek pierwotny](#)] oraz w komunikatach PAP [[Komunikaty](#)].

9. Sprzedać lub trzymać akcje

Przy sprzedaży gotówka pojawi się na rachunku po rozliczeniu transakcji w KDPW - **3 dni** po dniu zawarcia transakcji. Dopiero wtedy możliwe jest wykorzystanie środków m.in. na spłatę kredytu.

10. Rozliczyć podatek

Podatek od zysków giełdowych rozliczany jest rocznie według jednej stawki - 19%. Do końca lutego biuro przesyła inwestorom oraz Urzędowi Skarbowym PIT-y w których obliczony jest dochód oraz należny podatek za poprzedni rok. Podatnik rozlicza informacje o wysokości dochodów (podane w PIT8C, dotyczy to także straty) w formularzu PIT38, który składa w Urzędzie Skarbowym razem ze swoim rocznym zeznaniem podatkowym. [Więcej informacji na temat podatku.](#)